

In memoriam

Ст.н.с. II ст. д-р Христо Иванов Чемберски (21.12.1931 – 01.03.2012)

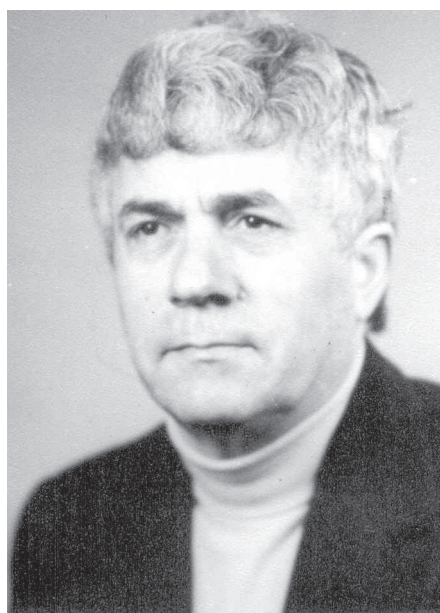
В началото на месец март 2012 г. българската геоложка общественост загуби един от своите достойни представители и изявени учени в областта на триаската геология – ст.н.с. II ст. д-р Христо Чемберски.

Христо Чемберски е роден на 21 декември 1931 г. в с. Кунино, Врачанско. Отгледан е в интелигентно семейство с високи морални и човешки ценности. Бащата, който е бил учител, възпитава трите си деца в обич към познанието и науката. Чемберски учи в родното си село до 4-то отделение. Продължава прогимназиалното и гимназиалното си образование в гр. Плевен, където завършва Втора мъжка гимназия през 1949 г. Още от дете е запленил от забележителностите на родния си край, който е известен с Карлуковския пролом на р. Искър и многобройните карстови форми. Това негово преклонение пред красотата и съвършенството на заобикалящия ни свят, както самият той е споделял, оставя траен отпечатък върху мирогледа му. Неслучайно 20 години по-късно Чемберски публикува поредица научно-популярни очерци в списание „География“. Интересни са му не само родните забележителности, но и някои природни феномени в Румъния – Лакул Рошу (Червеното езеро), долината на р. Бистрица и язовир „Биказ“, калните вулкани при Берка-Арбънаши и др.

Чемберски решава да опознае по-добре природата, като през 1949 г. започва да изучава география в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, която завършва семестриално през 1953 г. Силният интерес към скалните разкрития обаче го насочва и към геологията. Той изучава специалност „Геология“ в Софийския университет и се дипломира през 1954 г.

Христо Чемберски работи като геолог-картировач от 1955 до 1963 г. През 1957 г. е вече началник на геоложки отряд. Заедно с колегите си има основни заслуги при провеждане на геоложкото картиране в М 1:50 000 и 1:25 000 в Северна България, за нуждите на нефтените проучвания. През 1961 г. излиза и една от първите му самостоятелни публикации „Относно някои новости за тектониката в района на Борованската мозила“, която е резултат от задълбочените наблюдения на автора във Врачанския Предбалкан.

През 1963 г. Чемберски печели конкурс за научен сътрудник в Научноизследователския геологически институт (НИГИ) при Комитета по геология, където работи до 1968 г. Още в началните години неговата научна работа е тясно свързана с нефтените проучвания и Триаската система в Северна България. Следват дълги години активна научноизследователска и производствена дейност в Геологическия институт на БАН (1968–1978 г.) и Научноизследователския институт по полезни изкопаеми

(НИПИ), (1978–1992 г.), където през 1985 г. получава научното звание ст.н.с. II ст.

Христо Чемберски непрекъснато се усъвършенства като геолог не само в България, но и в чужбина. През 1966–1967 г. участва в Международен курс в областта на нефтената геология, проведен под егидата на ЮНЕСКО в Румъния. Изпратен е по-късно в Тунис, където през 1976–1977 г. изпълнява професионално и съвестно поставените му геоложки задачи. Там участва в регионалните проучвания за търсене на желязо в района на Джериса-Льо Кеф.

През 1984 г. Чемберски завършва хабилитационния си труд на тема „Разчленяване и корелация на триаските седименти от сондажните разрези за нефт и газ в Северна България“. Научният труд представлява сериозно достижение на автора в областта на литостратиграфската подялба на Триаса. Той се основава на изключително детайлни и прецизно събрани данни от изследванията за нефт и газ в Северна България. Прави се за първи път толкова обширно обобщение на стратиграфските материали съобразно

принципите на литостратиграфията. Създадена е литостратиграфска схема, която включва 25 литостратиграфски единици, обединени в три групи. Резултатите от дългогодишните му анализи и работата със сондажна информация са отлично представени и научно обосновани.

Богатият опит, широките геоложки познания и участието в научната общност като член на Българското Геологическо Дружество и Съюза на научните работници в България са извоювали на Чемберски заслужен авторитет като специалист по Триаската система в Северна България. Бил е зам. гл. редактор на издванията от БГД вестник „Хемус“ (бр. 14–23) в периода 1979–1988 г. От 1980 до 1992 г. е секретар на Редакцията на поредицата „Нефтена и въглищна геология“ (кн. 14–29).

Професионалните интереси и изследователска работа на Христо Чемберски са свързани основно с геологията на триаските седименти по данни от сондажните проучвания за нефт и газ; стратиграфия, литология, фациеси, палеогеография и палеогеодинамика на Триаса. В тази връзка неговата експертна дейност е разнородна и високо ценена. Тя включва обаче не само многобройни консултации за триаските скали, но и оценка на нефтогазоносната перспективност в Северна България и акваторията на Черно море. От 1982 до 1989 г. той участва като представител на българската страна в 16 съвещания на Съвета за икономическа взаимопомощ (СИВ) по въпросите на нефтената геология. През 2004 г. е хоноруван доцент в МГУ „Св. Иван Рилски“,

където с голямо желание споделя със студентите своите познания и практически умения.

Научните му изследвания, самостоятелно и в съавторство, са представени пред геоложката общност в 23 конгреса, конференции и симпозиуми у нас и в чужбина. Участва в над 46 проекта, резултатите от които са отразени в производствени, фондови, научни доклади и отчети. В 16 от тях той е ръководител и отговорен изпълнител, а 7 от тях са по международни програми.

Христо Чемберски остави широкообхватна печатна продукция. Той е автор и съавтор на 72 научни публикации, 49 от които са посветени на Триаската система. Откроява се участието му в 7 монографии, на една от които е и съредактор. Специално внимание заслужава също съавторството му при въвеждането на редица официални литостратиграфски единици. Голямата му заслуга обаче е създаването на една от утвърдените регионални литостратиграфски схеми на триаските седименти в Северна България. Тя има научно-приложен характер и е широко използвана за основа на специализираните изследвания, документацията на сондажните разрези и систематизацията на разнородния аналитичен материал, отнасящ се до триаските седименти. Трудовете му са често цитирани в български и чуждестранни геоложки издания.

Христо Чемберски ще бъде запомнен не само като учен с висок професионализъм, прецизност и всеотдайност, но и като отзивчив, ерудиран и изключително скромнен човек.

доц. д-р Никола Ботушаров
Катедра „Геология, палеонтология и изкопаеми горива“
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Библиография на Христо Чемберски за Триаса

1971

Чемберски, Х., А. Вапцарова, И. Монахов. 1971. Литостратиграфия и литология на триаските седименти от Северозападна и Централна Северна България по сондажни данни. – *Изв. Геол. инст., сер. нефт. и въгл. геол.*, 20, 31–58.

1972

Вапцарова, А., Х. Чемберски, М. Вавилова. 1972. Бележки върху литологията на триаските наслаги в Североизточна България и свързаните с тях форми на разпределение на разсеяното органично вещество. – *Изв. Геол. инст., сер. нефт. и въгл. геол.*, 21, 25–42.

1973

Ганев, М., Г. Чаталов, Х. Чемберски. 1973. Палеогеография. Анизийски век. Карта М 1:300 000. – В: *Атлас Народна Република България*. София, Гл. у-ние по геодезия и картогр., 23 и 27.

1974

Чемберски, Х., А. Вапцарова, И. Монахов. 1974. Литостратиграфия на пъстроцветните теригенно-карбонатни и карбонатни седименти свързани с триаса, разкрити при дълбокото сондиране в Северозападна и Централна Северна България. – *Год. ДСО „Геоложки проучвания“*, 20 (1971), 327–341.

Вапцарова, А., Е. Трифонова, Х. Чемберски. 1974. Микрофациес с *Ophthalmidium exiguum*, *Zaninetti* в ладина от Северна България (по сондажни данни). – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 35, 1, 71–75.

Вапцарова, А., Х. Чемберски. 1974. Условия на образуване на триаските скали от Североизточна България (по сондажни данни). – *Изв. Геол. инст., сер. нефт. и въгл. геол.*, 22, 17–34.

Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1974. Литофациална характеристика на част от долния триас в Северна България (по сондажни данни). – *Изв. Геол. инст., сер. нефт. и въгл. геол.*, 23, 29–50.

1975

Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1975. Триаските седименти в Северна България, разкрити по сондажен път и техните стратиграфски отношения. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 36, 2, 191–200.

Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1975. Някои особености в литофациесите и палеогеографията на част от средния триас в Северна България. – *Палеонтол., стратигр. и литол.*, 3, 47–59.

1976

Чемберски, Х., М. Вавилова, А. Вапцарова. 1976. Литостратиграфия на Мизийската група и карбонатния комплекс, свързани с триаса, разкрити при дълбоко-

- то сондиране в Североизточна България. – *Год. ДСО „Геоложки проучвания“*, 21 (1972), 285–298.
- Полстер, Л. А., А. Вапцарова, Н. Гноева, Г. Григоров, И. Монахов, М. В. Михайлова, Т. Николов, Н. Овчарова, Г. Панов, В. М. Улизло, Х. Чемберски, Л. Г. Шустова, С. Янев, Г. Чаталов, К. Жекова, Л. Николова, Н. Рускова, Е. К. Шуцкая. 1976. История геологического развития Северной Болгарий. – В: Калинин, М. К. (Ред.). *Геология и нефтегазоносность Северной Болгарий*. Труды ВНИГНИ, вып. 165. Москва, Недра, 70–86.
- Vaptsarova, A., L. Pudev, Ch. Chamberski, L. Douchkova. 1976. De la Danburite dans les evaporates du Trias superieur au Prebalkan Oriental. – *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 29, 6, 861–864.
- 1977**
- Вапцарова, А., Й. Николова, Х. Чемберски. 1977. О триасовом вулканизме Западного Предбалканья. – В: *Материалы XI Конгр. КБГА*. Киев, Наукова думка, 243–244.
- 1978**
- Вапцарова, А., Х. Чемберски. 1978. Калцитни псевдоморфози в триаските карбонатни скали от Централния Предбалкан. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 39, 3, 327–330.
- 1979**
- Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1979. Триасовая система в Северной Болгарии. I. Основы стратиграфии. – *Geologica Balc.*, 9, 1, 67–108.
- Вапцарова, А., Г. Чаталов, Х. Чемберски, Л. Пунев. 1979. Разпределение и произход на целестина в триаските карбонатни скали от Централния Предбалкан. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 40, 3, 27, 278–284.
- Vaptsarova, A., H. Chamberski. 1979. Le Trias dans la Bulgarie du nord. II. Les evaporates et les etaps de leur formation. – *Geologica Balc.*, 9, 2, 51–68.
- Vaptsarova, A., H. Chamberski, J. Nikolova. 1979. Le Trias dans la Bulgarie du Nord. III. Volcanisme. – *Geologica Balc.*, 9, 3, 93–106.
- 1980**
- Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1980. Въведение в стратиграфията. Триаска система. – В: Атанасов, А. (Ред.). *Нефтегазоносност на Предбалкана (между реките Огоста и Янтра)*. София, Техника, 9–11.
- Вапцарова, А., Х. Чемберски. 1980. Литология и фазиеси на мезозойските седименти. Триас. – В: Атанасов, А. (Ред.). *Нефтегазоносност на Предбалкана (между реките Огоста и Янтра)*. София, Техника, 20–31.
- 1981**
- Чемберски, Х., М. Вавилова, А. Вапцарова, Е. Зидарова. 1981. Стратиграфия и корелация на триаските евапорити в част от Източния Предбалкан. – В: Мандев, П., И. Начев (Ред.). *Геология и нефтегазоносност на Североизточна България*. София, Техника, 9–15.
- Vaptsarova, A., H. Chamberski. 1981. Nature Lithologique et rapports stratigraphiques des sediments carbonates du Trias dans la partie Central de la Bulgarie du Nord. – In: *Abstracts of the XII CBGA Congress*. Bucuresti, p. 397.
- 1983**
- Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1983. Триаска система. – В: Атанасов, А., П. Боков (Ред.). *Геология и нефтегазоносност на Мизийската платформа в Централна Северна България*. София, Техника, 10–18.
- Вапцарова, А., Х. Чемберски. 1983. Литолого-фазиална характеристика. Триаски период. – В: Атанасов, А., П. Боков (Ред.). *Геология и нефтегазоносност на Мизийската платформа в Централна Северна България*. София, Техника, 45–55.
- Vaptsarova, A., H. Chamberski. 1983. Le Trias dans la Bulgarie du Nord. IV. Les sediments carbonates de la Formation de Dojrenci dans la partie central de la Bulgarie du Nord. – *Geologica Balc.*, 13, 2, 75–88.
- Chamberski, H., K. Boudourov. 1983. New conodont data on Triassic stratification in some drill Sections in Central North Bulgaria. – *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 36, 11, 1423–1425.
- 1984**
- Чемберски, Х. 1984. *Разчленяване и корелация на триаските седименти от сондажните разрези за нефт и газ в Северна България*. Хабилизационен труд, 197 с.
- Чемберски, Х., А. Вапцарова. 1984. Новый взгляд на возраст Дойренцкой свиты у с. Деветаци (Централна Северна България). – *Geologica Balc.*, 9, 3, 75–78.
- Вапцарова, А., Х. Чемберски, Г. Чаталов. 1984. Фазиес и еволюция на условията на седиментно натрупване в България през триаския период. – *Geologica Balc.*, 14, 2, 57–76.
- Vaptsarova, A., H. Chamberski. 1984. Le Trias dans la Bulgarie du Nord. V. Lithologie des sediments bigarres du Trias superieur (groupe Moesien). – *Geologica Balc.*, 14, 6, 47–70.
- Трифенова, Е., Х. Чемберски, А. Вапцарова. 1984. Корелация на част от триаската система в сондажни разрези от Северозападна България. – В: *Сборник резюмета от Научна конференция „Геология и полезни изкопаеми на Северозападна България“*. БГД, Михайловград, 10–11.
- 1985**
- Чемберски, Х. 1985. Регионална литостратиграфска схема на триаските седименти от сондажните разрези в Северна България (развитие на представите за създаването ѝ). – *Нефт. и въгл. геол.*, 21, 53–56.
- 1986**
- Чемберски, Х. 1986. За връзка между литостратиграфските единици от триаската система в сондажните разрези и разкритията от Северна България. – *Нефт. и въгл. геол.*, 23, 26–30.
- 1987**
- Чемберски, Х., Р. Доскова. 1987. Триаска система. – В: Боков, П., Х. Чемберски (Ред.). *Геоложки предпоставки за нефтегазоносността на Североизточна България*. София, Техника, 40–57.
- 1989**
- Трифенова, Е., Х. Чемберски, А. Вапцарова. 1989. Корелация на част от триаската система в сондажни разрези от Северозападна България. – В: Драгов, П., Д. Йосифов, К. Колчева, И. Хайдуртов, П. Чумаченко (Ред.). *Геология и полезни изкопаеми на Северозападна България*. София, Техника, 11–16.
- 1991**
- Трифенова, Е., Х. Чемберски. 1991. Фораминиферни доказателства за стратиграфията на триаса в сондажни разрези от Северна България. – *Палеонтол., стратигр. и литол.*, 29, 25–39.

1993

Джуранов, С., М. Иванов, Н. Йолкичев, Д. Кожухаров, Т. Николов, Н. Попов, Н. Рускова, И. Сапунов, Я. Тенчов, Д. Тронков, Х. Чемберски, П. Чумаченко. 1993. *Речник на българските официални литостратиграфски единици (1982–1992)*. София, БАН, 400 с.

1995

Doskova, R., Ch. Chamberski. 1995. Hydrocarbon Potential of Triassic Carbonate Sequence in Northern Bulgaria. – In: *Abstracts of the Conference "Petroleum Potential of the Balcan Region"*. Sofia, p. 14.

1996

Чемберски, Х., Т. Ранкова, Н. Антова, Г. Николов. 1996. Триаската система в България – веществен състав, седиментационни обстановки и геодинамични събития. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 57, 2, 1–18.

Чемберски, Х., Р. Доскова, Е. Тошева. 1996. Аспекти на триаската трансгресия в Североизточна България. – В: *Сборник резюмета от Научна сесия „Новости в геологията на България“*, 100–101.

Chamberski, Ch., R. Doskova, M. Pavlova, M. Stoeva. 1996. Some Aspects in the Distribution of Triassic Sediments in North-Eastern Bulgaria and adjacent Shelf (in Connection with the Evolution of the Hydrocarbon Potential). – In: *Abstracts of the 2-nd International Symposium on the Petroleum Geology and Petroleum Potential of the Black Sea Area*. Istanbul, 84–85.

1998

Doskova, R., Ch. Chamberski. 1998. Hydrocarbon potential of the Triassic sediments in Northern Bulgaria. – In: *Abstracts of the XVI-th Congress CBGA*. Vienna, p. 139.

Doskova, R., Ch. Chamberski, M. Stoeva, M. Pavlova. 1998. Hydrocarbon potential of the Triassic carbonate sediments "Iskar Group" in the Northern part of the Bulgarian Black Sea shelf. – In: *Abstracts of the 3-rd International Conference*

on the Petroleum geology and Hydrocarbon potential of the Black and Caspian seas area. Constanta, Romania.

Doskova, R., Ch. Chamberski. 1998. Relationship of the Upper Triassic Sediments in the East Forebalkan (Related to the Hydrocarbon evaluation). – In: *Abstracts of the 12-th International Petroleum Congress and Exhibition of Turkey*. Ankara, p. 244.

2000

Simeonova, A., Ch. Chamberski. 2000. Triassic carbonate sequence in Central North Bulgaria – depositional environments and facies patterns. – In: *Extended Abstracts of the EAGE 62-nd Conference and Technical Exhibition*. Glasgow, Scotland, 1–4.

2002

Чемберски, Х., Р. Доскова. 2002. Нефтогазоносност на триаския карбонатен разрез (Искърска карбонатна група) в Северна България. – *Сп. Геол. и минерал. ресурси*, 10, 33–37.

2003

Чемберски, Х., Р. Доскова, М. Павлова, М. Стоева. 2003. Някои аспекти в разпространението на триаските седименти в Североизточна България и прилежащия шелф (във връзка с оценката на техния нефтогазоносен потенциал). – *Сп. Геол. и минерал. ресурси*, 9, 19–22.

2010

Botoucharov, N., H. Chamberski. 2010. Correlation of the Triassic rocks in the Moesian platform (Bulgaria-Romania). – *Geologica Balc.*, 39, 1–2, 52–53.

2012

Chamberski, H. I., N. D. Botoucharov. 2012. Triassic lithostratigraphic correlation in the Moesian platform (Bulgaria-Romania). – *Stratigraphy and Geological Correlation*, 20 (in press).